

Reactie Pauluskerk Rotterdam op de internetconsultatie over de novelle strafbaarstelling illegaal verblijf

Als Pauluskerk Rotterdam spreken wij ons nadrukkelijk uit tegen de voorgestelde strafbaarstelling van illegaal verblijf. Wij roepen de regering op om niet alleen deze novelle, maar de gehele Asielnoodmaatregelenwet in te trekken. Deze wet schaadt mensenrechten, veroorzaakt onnodig leed, en lost de problemen waarvoor zij bedoeld is in de praktijk niet op.

Wij zien de mensen achter het stigma

In de Pauluskerk staan wij dagelijks naast mensen in uiterst kwetsbare situaties. Wij kennen hun verhalen. We ontmoeten mensen die zonder verblijfsstatus in Nederland leven: mensen die als kind met hun ouders naar Nederland kwamen, staatlozen, of mensen die niet erkend worden door hun land van herkomst. Anderen zijn gevlucht voor oorlog of onderdrukking. Terugkeer is voor velen geen optie — niet omdat ze weigeren, maar omdat het gevaarlijk is of omdat het land van herkomst niet meewerkt.

De geamendeerde wet maakt deze mensen vogelvrij. Dat is in strijd met de Universele Rechten van de Mens.

Angst, schade en stille ellende

De gevolgen van deze wet zijn ernstig en verstrekkend:

- **Angst om hulp te zoeken:** Mensen mijden nu al hulpverlening, zelfs in levensbedreigende situaties. Slachtoffers van mensenhandel of huiselijk geweld doen geen aangifte meer uit angst voor strafvervolgning.
- **Medische en psychische schade:** Velen kampen met ernstige problemen. Detentie – of de dreiging ervan – vergroot hun stress en isolement. Mensen mijden noodzakelijke medische zorg uit angst om opgepakt te worden.
- **Schade aan gezinnen en kinderen:** Ouders riskeren een strafblad, met gevolgen voor hun gezin. Kinderen groeien op in permanente onzekerheid en angst.
- **Verlies van vertrouwen en rechtsbescherming:** Mensen durven hun rechten niet meer te claimen. We horen dat zij bang zijn geworden voor instanties of juridische stappen.

Criminalisering werkt averechts

Het doel van de wet – meer grip op migratie – wordt hiermee niet bereikt. Integendeel: strafbaarstelling maakt vrijwillige terugkeer juist moeilijker, omdat mensen noodzakelijke hulp gaan mijden. Als mensen daadwerkelijk konden vertrekken, had de overheid hen allang uitgezet.

Wij zien bovendien dat begeleiding en rust cruciaal zijn – zowel om verblijfsrecht aan te tonen als om vrijwillige terugkeer überhaupt te kunnen overwegen. Alleen deze week nog kregen twee van onze bezoekers na jaren zonder papieren alsnog een verblijfsvergunning. Deze wet snijdt zulke routes af en sluit mensen definitief buiten.

Onuitvoerbaar en onwenselijk

De zorgen over deze wet worden breed gedeeld:

- De **politie** noemt de maatregel onuitvoerbaar en belastend voor hun werk.
- De **Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)** waarschuwt voor een “onwerkbaar situatie” bij opvang, zorg en handhaving.
- **Hulpverleners en medici** vragen zich af of hulp aan ongedocumenteerden straks strafbaar wordt, wat leidt tot verlamming van de zorg.

Het gevolg is een samenleving waarin mensen met een onduidelijke verblijfsstatus in permanente angst en uitsluiting leven. Dat is niet rechtvaardig, niet humaan, en niet effectief.

Een beschaafde samenleving straft geen kwetsbare mensen

Wij geloven dat ieder mens ertoe doet, ongeacht afkomst of verblijfsstatus. Rechtvaardigheid en barmhartigheid zijn de fundamenteën van een beschaafde samenleving. Deze wet is dat beide niet. Ze straft mensen enkel omdat zij hier zijn. Het helpt hen niet om te vertrekken, maar duwt hen dieper de marge in. Het draagt niet bij aan oplossingen, maar creëert extra problemen – voor henzelf, voor hulpverleners, voor gemeenten, voor de samenleving als geheel.

Onze oproep

Wij roepen de regering op:

- Schrap de novelle die het illegaal verblijf strafbaar stelt.
- Trek de volledige Asielnoodmaatregelenwet in.
- Kies voor duurzame oplossingen die mensenrechten respecteren en de werkelijke oorzaken van het probleem aanpakken – zoals lange asielprocedures, gebrekkige besluitvorming en het gebrek aan begeleiding naar duurzame terugkeer of perspectief op verblijf.

De criminalisering van mensen zonder verblijfsrecht is niet de weg vooruit. Laten we kiezen voor medemenselijkheid en rechtvaardigheid.

Pauluskerk Rotterdam